

Η παρατήρηση

Δρ Δημήτριος Γκότζος

Οι διαφάνειες 2-15 αποτελούν προϊόν μελέτης και αποδελτίωσης του Ι.Ε.Π. (2017). Οδηγός Εκπαιδευτικού για την Περιγραφική Αξιολόγηση στο Δημοτικό

http://iep.edu.gr/images/IEP/ΕΠΙΣΤΙΜΟΝΙΚΙ_ΥΠΙΡΕΣΙΑ/Epist_Monades/A_Kyklos/Evaluation/2017/2a_Perigrafiki_DΗΜΟΤΙΚΟ.pdf

Ορισμός

Η συστηματική παρατήρηση (systematic observation) είναι μια δυναμική ποιοτική μέθοδος που αξιοποιείται προκειμένου να καταγραφούν από τον παρατηρητή φαινόμενα και καταστάσεις, όπως αυτά λαμβάνουν χώρα. Τη χρησιμοποιούν εκπαιδευτικοί και ερευνητές/-ήτριες για να κατανοήσουν τα γεγονότα όπως αυτά διαδραματίζονται στη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ώστε στη συνέχεια μέσα από μια αναλυτική διαδικασία να αναδειχθούν τα νοήματα των πράξεων των υποκειμένων και των σύνθετων αλληλεπιδράσεων...

(Bernard, 2006)

Δομημένη – μη δομημένη παρατήρηση

Δομημένη:

- Ο/Η εκπαιδευτικός έχει σχεδιάσει τι θα παρατηρήσει
- Ποιος είναι ο στόχος
- Πότε και πώς θα παρατηρήσει
- Πώς θα καταγράψει;

Μη δομημένη:

Πραγματοποιείται σε συνθήκες αναδυόμενων περιστατικών/καταστάσεων

Τι προσφέρει στον/στην εκπαιδευτικό

Περιγραφή μαθησιακής διαδικασίας

Επισήμανση για κάθε μαθητή/-τρια τι έχει μάθει, πώς, τι τον κινητοποιεί, ποια η αλληλεπίδρασή του/της με το περιεχόμενο και τα αποτελέσματα της μάθησης

Οι προηγούμενες **καταγραφές** επιτρέπουν στον/στην εκπαιδευτικό να:

Σχεδιάσει τα επόμενα στάδια της διδακτικής μαθησιακής διαδικασίας (ατομικά, για μια ομάδα, για ολόκληρη την τάξη)

Εμπλουτίσει τα κριτήρια αξιολόγησης με βάση την εξέλιξη της διδακτικής-μαθησιακής διαδικασίας

Τα είδη της παρατήρησης

Στοχοθετημένη παρατήρηση μαθητή/-τριας (προϋποθέτει μια σειρά παρατηρήσεων με στόχο τη σύνθεση του προφίλ του/της μαθητή/-τριας)

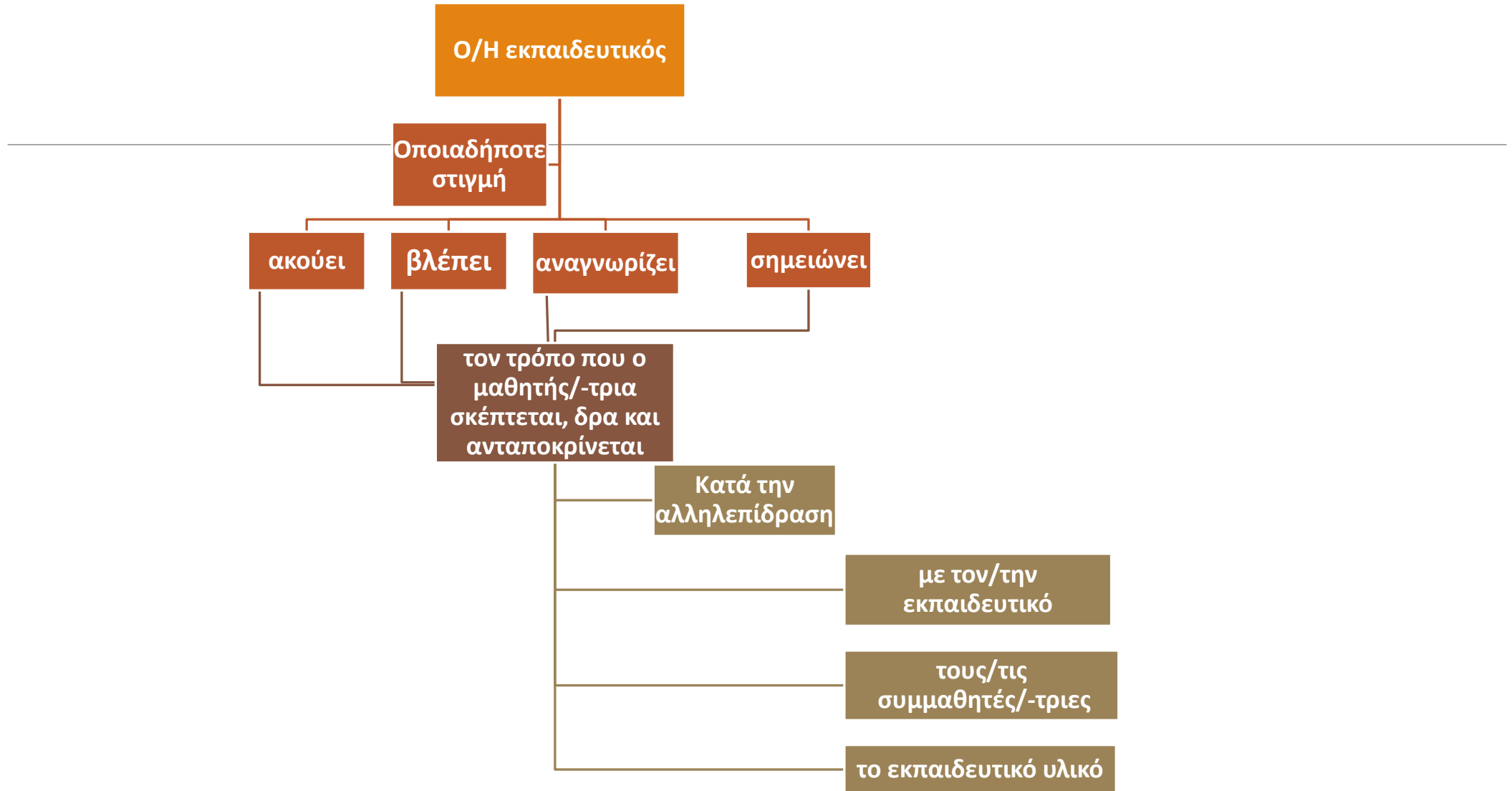
Δείγματα γεγονότος
(καταγεγραμμένες παρατηρήσεις συγκεκριμένων γεγονότων που αναδεικνύουν τη στάση και τη συμπεριφορά του μαθητή ή της μαθήτριας κατά τη διάρκεια μιας χρονικής περιόδου – πριν και μετά το συμβάν)

Χρονικά δείγματα (σύντομες, επαναλαμβανόμενες και εστιασμένες παρατηρήσεις της συμμετοχής ενός μαθητή ή μίας μαθήτριας στην εκπαιδευτική διαδικασία που δείχνουν τη μαθησιακή του/της πορεία)

Ανεκδοτική παρατήρηση, μη δομημένη ή δομημένη (γραπτή αφήγηση περιστατικών που παρουσιάζουν ενδιαφέρον σχετικά με τον/τη μαθητή/-τρια, καθώς και την εξέλιξή του/της)

Μέθοδος της σκίασης
(καταγεγραμμένη, δομημένη και συστηματική παρατήρηση διαστάσεων της μάθησης ή της συμπεριφοράς)

Πώς και πότε μπορεί να χρησιμοποιηθεί η παρατήρηση

Τεχνικές παρατήρησης

Ανεκδοτικές καταγραφές

Σύντομη, ανοιχτή, αφηγηματική, μορφή παρατήρησης και καταγραφής διαφόρων πλευρών της ανάπτυξης ή/και της συμπεριφοράς ενός μαθητή/-τριας ή μιας ομάδας μαθητών/-τριών. Περιγράφουν τι έγινε, πότε έγινε, πού έγινε και τι ειπώθηκε

Τρέχουσες καταγραφές

Λεπτομερής καταγραφή όλων των πράξεων του/της μαθητή/-τριας σε μια ορισμένη χρονική περίοδο. Χρήση συντομογραφιών ή λέξεων κλειδιών.

Τεχνικές

Κλίμακες ελέγχου

Κατάλογος συμπεριφορών, δεξιοτήτων, γνώσεων του μαθητή ή της μαθήτριας σε έναν συγκεκριμένο τομέα (γνωστικό, συναισθηματικό, κοινωνικό κ.λπ.) ή γνωστικό αντικείμενο του προγράμματος σπουδών (μαθηματικά, γλώσσα κ.λπ.)

Κλίμακες διαβάθμισης (ρουμπρίκες)

Κλίμακες διαβαθμισμένων κριτηρίων ποιοτικού περιεχομένου. Κάθε κλίμακα διαβάθμισης αποτελείται από: α) μια λίστα κριτηρίων, π.χ. τα κύρια χαρακτηριστικά μιας εργασίας και β) τα ποιοτικά χαρακτηριστικά, π.χ. πώς είναι τα χαρακτηριστικά μιας εργασίας σε κάθε επίπεδο ποιότητας

Παράδειγμα ανεκδοτικής παρατήρησης

Μάθημα: Ιστορία, Δ' τάξη

Η καθημερινή ζωή στην Αρχαία Αθήνα. Επίσκεψη σε μουσείο
Ενότητα 22: Η καθημερινή ζωή και η εκπαίδευση των Αθηναίων

Διαδικασία: Παρατήρηση και άντληση πληροφοριών για τα επαγγέλματα της εποχής από εικονογραφημένα αγγεία, σύνταξη κειμένου περιγραφής, ανακοίνωση
Κριτήριο: Γνώσεις και Δεξιότητες: κοινωνικές, συνεργασίας, άντλησης πληροφοριών μέσω παρατήρησης

Μια εκπαιδευτικός οργανώνει επίσκεψη στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο με στόχο οι μαθητές και οι μαθήτριες να παρατηρήσουν και να συλλέξουν πληροφορίες για την καθημερινή ζωή στην Αρχαία Αθήνα του 5ου αιώνα και ειδικότερα για τα επαγγέλματα του αγγειοπλάστη, του ψαρά και του κρεοπώλη, όπως απεικονίζονται σε εικονογραφημένα αγγεία. Οι μαθητές και οι μαθήτριες χωρίζονται σε ομάδες, κάθε ομάδα έχει την υποχρέωση να συμπληρώσει φύλλο εργασίας με ερωτήσεις και να συνθέσει μια σύντομη περιγραφή ενός από τα εικονογραφημένα αγγεία που παρουσιάζουν ένα από τα τρία ως άνω επαγγέλματα. Στο τέλος κάθε ομάδα παρουσιάζει το αγγείο που επέλεξε να περιγράψει.

Η εκπαιδευτικός σχεδιάζει να παρακολουθήσει μια ομάδα κατά την εξέλιξη της διαδικασίας με στόχο να μελετήσει τις αλληλεπιδράσεις τους και να συγκεντρώσει πληροφορίες για κάθε μαθητή ή μαθήτρια με βάση συγκεκριμένα κριτήρια: ικανότητα συνεργασίας, αυτόνομη μάθηση, ηγετικές ικανότητες, ενδιαφέρον, δεξιότητες άντλησης πληροφοριών μέσω παρατήρησης. Έτσι σε μια κλείδα παρατήρησης σημειώνει τις πληροφορίες που συλλέγει για κάθε μαθητή ή μαθήτρια, όπως παρακάτω:

M1	Αναλαμβάνει ηγετικό ρόλο, παίρνει πρωτοβουλίες, οργανωτικός...
M2	Προτιμά να εργάζεται αυτόνομα, αδυναμία στην περιγραφή...
M3	Πολύ καλός στην περιγραφή, προτείνει και συζητά τις ιδέες του, δεν συμβάλει στη σύνθεση της περιγραφής του εκθέματος
M4	Μειωμένο ενδιαφέρον, ικανή στη συζήτηση και την περιγραφή, συνεργάζεται μόνο με παιδιά του ίδιου φύλου
M5 (μαθήτρια που έχει παράλληλη στήριξη)	Ακολουθεί τους άλλους με προθυμία αλλά δεν παίρνει πρωτοβουλίες ούτε κάνει προτάσεις

Παράδειγμα ανεκδοτικής παρατήρησης

Μάθημα: Γεωγραφία, Ε' τάξη

Ενότητα: Α - Οι χάρτες. Ένα εργαλείο για τη μελέτη του κόσμου

Διαδικασία: Γνωριμία με τους χάρτες, τη χρήση τους και τη συμβολή τους στη ζωή των ανθρώπων

Κριτήριο: Δεξιότητες συμμετοχικότητας

Ο εκπαιδευτικός στοχεύει να παρακολουθήσει τη συμμετοχή κάποιων μαθητών και μαθητριών που έχει αντιληφθεί ότι δε συμμετέχουν αρκετά στο μάθημα, κατά το οποίο χρησιμοποιεί εποπτικό υλικό και συγκεκριμένα χάρτες διαφόρων ειδών, ταυτοτήτων, θεματικών και στη συνέχεια χρησιμοποιεί την ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας.

Ορίζει εκ των προτέρων κάποιους άξονες με τους οποίους θα μπορέσει να οργανώσει την παρατήρηση:

Όνοματεπώνυμο μαθητή ή μαθήτριας:

Μάθημα:

Ημερομηνία:

Άξονες παρατήρησης

Ο/Η μαθητής ή μαθήτρια δείχνει ενδιαφέρον σε δραστηριότητες που αφορούν σε

Ο/Η μαθητής ή μαθήτρια δείχνει αδιάφορος/-η όταν

Ο/Η μαθητής ή μαθήτρια παίρνει τον λόγο όταν:

- παροτρύνεται από τον/την εκπαιδευτικό
- με δική του/της πρωτοβουλία
- συμμετέχει σε μια ομαδική δραστηριότητα

Ο/Η μαθητής ή μαθήτρια κατά τη συμμετοχή του/της στην ομάδα:

- συμμετέχει στις συζητήσεις
- υπερασπίζεται την άποψή του/της με επιμονή
- είναι διαλλακτικός/-ή
- ακούει προσεκτικά τους άλλους/-ες

Παράδειγμα τρέχουσας καταγραφής

Μάθημα: **Εικαστικά, Ε΄ - Στ΄ τάξεις, Καταγραφή για έναν/μία μαθητή/-ήτρια**
Ενότητα: **Δ - Ιστορία της τέχνης, Κεφάλαιο 3 - Εξπρεσιονισμός**

Διαδικασία: *Μελέτη πινάκων εξπρεσιονιστών ζωγράφων, Μουνκ, Μαξ, Εμίλ*
Κριτήριο: *Στάσεις και αξίες μέσω παρώθησης και δημιουργίας κινήτρων και έκφρασης συναισθημάτων*

Ο/Η εκπαιδευτικός καταγράφει γεγονότα ή συμπεριφορές με αφηγηματικό τρόπο και μπορεί να συμπληρώνει τα όσα καταγράφει με σχόλια που αφορούν σε συναισθήματα ή κίνητρα των μαθητών/-τριών.

Όνοματεπώνυμο μαθητή/-ήτριας:

Μάθημα:

Ημερομηνία:

Η μαθήτρια ενώ οι υπόλοιποι έχουν ανοίξει τα βιβλία τους σηκώθηκε από τη θέση της και με κάποια αφορμή άφησε ένα σημείωμα σε ένα συμμαθητή της. Είναι σε όλη τη διάρκεια πολύ ανήσυχη. Προσπαθεί να συζητήσει με τον συμμαθητή της που κάθεται δίπλα της. Όταν κλήθηκαν να ανοίξουν το βιβλίο με τους πίνακες ζωγραφικής ξεφύλλιζε πολύ γρήγορα το βιβλίο της. Στην πρόσκλησή μου να διαβάσουν τη λεζάντα που συνοδεύει ένα πίνακα ζωγραφικής προσποιείται ότι διαβάζει σιωπηρά, αλλά είναι αφηρημένη και το βιβλίο της βρίσκεται σε άλλη σελίδα από αυτή που τους παρέπεμψα. Ζήτησε άδεια για να πάει τουαλέτα κατά την ώρα της συζήτησης των εργασιών τους.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ: Η μαθήτρια εκδηλώνει μειωμένο ενδιαφέρον και συμμετοχή στο μάθημα. Φαίνεται να την απασχολεί κάτι.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ: Να διερευνήσω σε βάθος τι την απασχολεί, πώς νοιώθει, με ποιους/-ες συμμαθητές/-ήτριες συνεργάζεται και επικοινωνεί, ποια είναι τα ενδιαφέροντα και πώς σχετίζονται με την έκφραση ή τη μη έκφραση κινήτρων μάθησης.

Παράδειγμα τρέχουσας καταγραφής

Μάθημα: Μελέτη Περιβάλλοντος, Γ' τάξη, Καταγραφή για όλη την τάξη

Ενότητα 1. Ζούμε μαζί. Κεφάλαιο 3. Ενδιαφερόμαστε για την κοινότητα

Διαδικασία: Συζήτηση και παιχνίδι ρόλων

Κριτήριο: Στάσεις και αξίες

Ημερομηνία:

Τα περισσότερα παιδιά έδειξαν ενδιαφέρον και διάθεση συμμετοχής στη συζήτηση που αναπτύχθηκε και στο παιχνίδι. Η Δ. όμως δε συμμετείχε καθόλου. Κι ο Αλ. έβλεπε έξω από το παράθυρο συνέχεια. Σα να μην ήταν μαζί μας. Παρόλο που στο μάθημα υπήρχε ποικιλία δεν έδειξαν να κινητοποιούνται σε καμιά του φάση. Ίσως φταίει που κάθονταν μόνοι τους στην αρχή. Χωρίς να το καταλάβω έδωσα οδηγία σε όλους να κάνουν την άσκηση με το διπλανό τους. Όμως αυτοί δεν είχαν διπλανό και στη συνέχεια τους έβαλα να καθίσουν μαζί. Κοιτούσαν απλά το βιβλίο και ο Α μουτζούρωνε συνεχώς το θρανίο. Στο επόμενο μάθημα θα φροντίσω να δουλέψουν σε ομάδες. Δε συμμετείχαν επίσης οι Μ. και Ρ., αλλά όταν δουλέψαμε σε ομάδες και τους ανέθεσα συγκεκριμένο ρόλο κινητοποιήθηκαν. Σήμερα που τους παρατηρούσα διαπίστωσα πως στα περισσότερα μέρη του μαθήματος παρακολουθούσαν κανονικά. Η Ρ. μάλιστα στο παιχνίδι ρόλων ανέλαβε και πρωτοβουλίες. Της άρεσε γιατί έπρεπε να ντυθούν και με συγκεκριμένα ρούχα που έχουμε στην τάξη και η μουσική της αρέσει πολύ. Μου είπε η Φ. (εκπαιδευτικός) πως και ο Αλ. είναι πολύ καλός στο σκίτσο. Ευκαιρία να σκιτσάρει στο επόμενο μάθημα σκηνές από την κοινότητα, αντί να το παίξει με παιχνίδι ρόλων, όπως τους ζήτησα. Με τον Γ. δεν ξέρω τι να κάνω. Ίσως πρέπει να επικοινωνήσω με τους γονείς του.

Παρατηρήσεις με κλίμακες με συγκεκριμένα κριτήρια

3.4.4.3 Παρατήρηση με κλίμακα και συγκεκριμένα κριτήρια

Μάθημα: **Μαθηματικά, Στ' τάξη**

Ενότητα 6. Γεωμετρία. Κεφάλαιο 56. Γεωμετρικά σχήματα - Πολύγωνα

Διαδικασία: Παρατήρηση σχημάτων, αναγνώριση επιμέρους σχημάτων, κατασκευή και σχεδιασμός σχημάτων

Κριτήριο: Γνώσεις-Δεξιότητες

Ομάδα κριτηρίων	Μαθητής I	Μαθητής II	Μαθητής III	Μαθητής IV
Αναγνώριση σχημάτων				
Επεξεργασία σχήματος: εντοπισμός & καταγραφή των επί μέρους σχημάτων				
Χάραξη γεωμετρικών σχημάτων με τη βοήθεια οργάνων				
Κατασκευή γεωμετρικών σχημάτων μέσα από τον συνδυασμό άλλων γεωμετρικών σχημάτων (TANΓΚΡΑΜ)				

3.4.4.4 Παρατήρηση με κλίμακες ελέγχου

Μάθημα: **Μουσική, Β' τάξη**

Ενότητα: Μέρος III - 25 διδακτικές ενότητες για τη Β' δημοτικού (σχέδια εργασίας), Ενότητα B1 - Με τα φτερά του ήχου

Διαδικασία: Ακρόαση, αναγνώριση και παραγωγή ηχοχρωμάτων

Κριτήριο: Γνώσεις - δεξιότητες και στάσεις

Ημερομηνία:

Όνομα	Ικανότητα μουσικής ακρόασης	Διάκριση ηχοχρωμάτων ήχων	Τραγούδι με απλή ενορχήστρωση	Παραγωγή πρωτότυπων ηχοχρωμάτων
Γιάννα	✓	✓	✓	✓
Αλί	αδυναμία συγκέντρωσης και εστίασης στον ήχο	✓	✓	✓
Μάριος	✓	δε διακρίνει τα ηχοχρώματα	✓	✓
Κατερίνα	✓	δυσκολεύεται στη διάκριση	μόνο μαζί με άλλους τραγουδάει	✓
Τζασμίν	✓	✓	✓	✓

Παρατηρήσεις με κλίμακες με συγκεκριμένα κριτήρια

Μάθημα: Μαθηματικά ΣΤ' Δημοτικού

Ενότητα 3. Λόγοι και Αναλογίες

Κεφάλαιο 34: Σταθερά και μεταβλητά ποσά / Κεφάλαιο 35: Ανάλογα ποσά

Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης

- Αναγνώριση μαθηματικών εννοιών και ορισμών
- Επίκληση και εκτέλεση τυπικών διαδικασιών (πράξεις, αναπαραστάσεις εννοιών/γεωμετρικών σχημάτων)
- Επεξεργασία και επίλυση προβλήματος και δυνατότητα περιγραφής ζητούμενων και αποτελεσμάτων
- Αξιολόγηση αποτελεσμάτων και έλεγχος ως προς την εγκυρότητα και τη βέλτιστη επιλογή μεθόδων

Παρατηρήσεις με κλίμακες με συγκεκριμένα κριτήρια

Ο/Η εκπαιδευτικός, παρακολουθώντας την εργασία των μαθητών και των μαθητριών στις ομάδες και έχοντας συντονιστικό ρόλο, μπορεί:

- α) να καταγράψει την λειτουργία των ομάδων αλλά και τη συμμετοχή των μαθητών/-τριών μέσα σε κάθε ομάδα με άξονες τη συμβολή κάθε μαθητή/-ήτριας στην επίκληση εννοιών και μεθόδων, στη συζήτηση και την καταγραφή των σχετικών πληροφοριών (όπως επισημαίνεται παραπάνω)
- β) να επιλέξει κάποιους/-ες μαθητές/-ήτριες και να εστιάσει σε κάποιον ή κάποιους τομείς που θέλει να διερευνήσει (για παράδειγμα να καταγράψει τη συμμετοχή όλων και την αλληλεπίδραση τους κατά τη συζήτηση, να μελετήσει τη συμβολή τους στην αναγνώριση και καταγραφή των τελικών συμπερασμάτων)
- γ) να διαμορφώσει μια κλίδα παρατήρησης, όπως αυτή που ακολουθεί, για να ελέγξει τη συμμετοχή των μαθητών/-τριών:

Ομάδα _._	Μαθητής/ -ήτρια I	Μαθητής/ -ήτρια II	Μαθητής/ -ήτρια III	Μαθητής/ -ήτρια IV
Επεξεργασία προβλήματος: εντοπισμός και καταγραφή δεδομένων				
Συσχέτιση του αιτήματος με μεθόδους και τύπους				
Συζήτηση: διατύπωση και τεκμηρίωση άποψης – διάλογος και συζήτηση διαφορετικών εκδοχών και ερμηνειών				
Περιγραφή της προτεινόμενης μεθοδολογίας επίλυσης				
Παρουσίαση της εργασίας με τεκμηρίωση και κατανοητό τρόπο				
Συζήτηση για τις όποιες επισημάνσεις στην ολομέλεια (ευκαταίο: πολλαπλές λύσεις)				

Παρατηρήσεις με κλίμακες με συγκεκριμένα κριτήρια

Μάθημα: Ιστορία ΣΤ' Δημοτικού

Ενότητα Γ, «Η Μεγάλη Επανάσταση (1821-1830)»

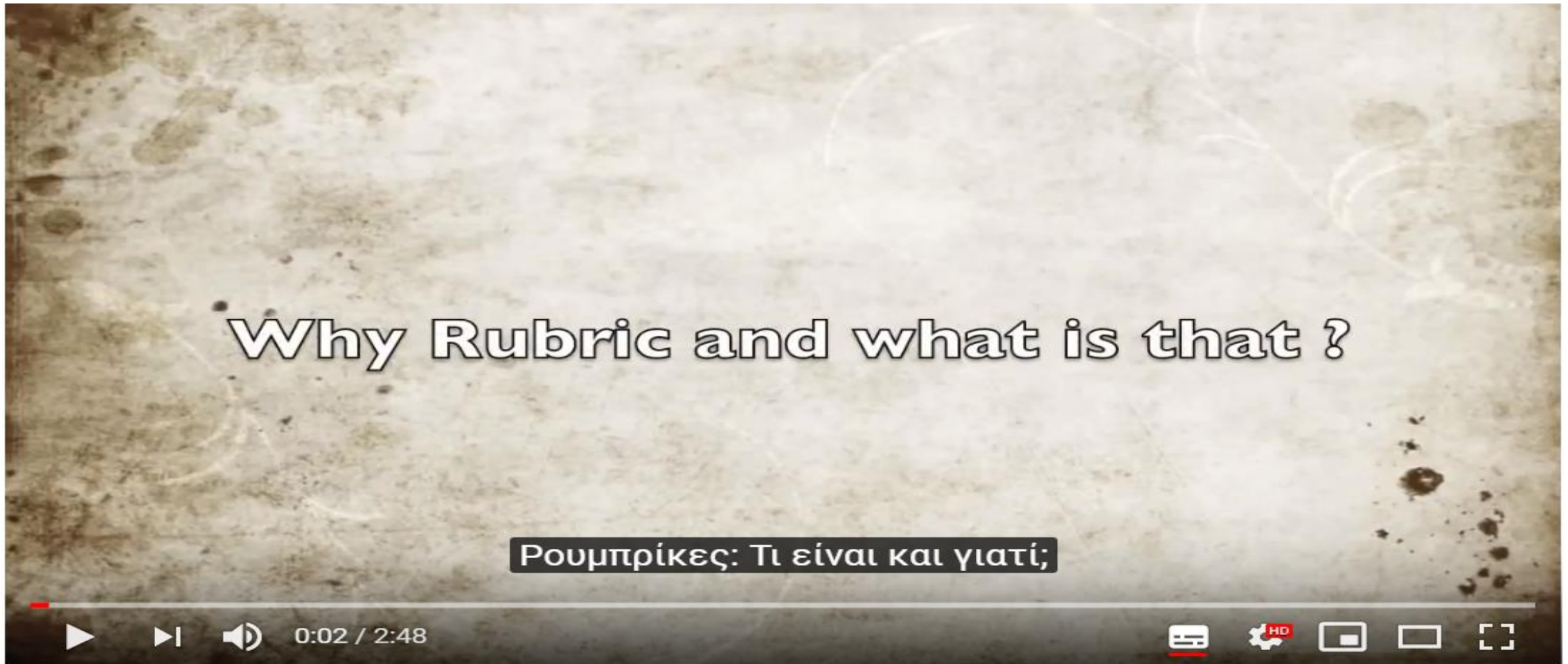
Κεφάλαιο 12: Η δεύτερη πολιορκία του Μεσολογγίου

Γνώση και κατανόηση ιστορικών γεγονότων

- ✓ Γνωρίζει και κατανοεί βασικές ιστορικές έννοιες (πολιορκία, έξοδος, αυτοθυσία).
 - ✓ Εξοικειώνεται και σταδιακά αξιοποιεί ιστορικούς όρους (συναφείς με τις παραπάνω έννοιες).
- β) Εναλλακτικά, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να διαμορφώσει μια κλείδα παρατήρησης με την οποία μπορεί να διερευνήσει δεξιότητες που σχετίζονται, επί παραδείγματι, με την επεξεργασία των ιστορικών δεδομένων και την ανάπτυξη της ιστορικής σκέψης κάθε μαθητή ή μαθήτριας, μέλους της κάθε ομάδας.

Ομάδα Α	Μαθητής/ -ήτρια I	Μαθητής/ -ήτρια II	Μαθητής/ -ήτρια III	Μαθητής/ -ήτρια IV
Παρατήρηση και εντοπισμός βασικών στοιχείων πηγής				
Επεξεργασία στοιχείων – εστίαση σε λεπτομέρειες της πηγής				
Διατύπωση άποψης στην ομάδα				
Ανάπτυξη επιχειρημάτων για την τεκμηρίωση της άποψης				
Σύνδεση με το ιστορικό πλαίσιο				

Κλίμακες διαβαθμισμένων κριτηρίων (ρουμπρίκες)

Δομικά στοιχεία της κλίμακας διαβαθμισμένων κριτηρίων

- Κριτήρια αξιολόγησης της επίδοσης (προδιαγραφές)
- Επίπεδα ποιότητας παραγόμενου έργου
- (ποιοτική διαβάθμιση, π.χ. άριστο, πολύ καλό)
- Λεπτομερής και διακριτή περιγραφή των επιπέδων της επίδοσης σύμφωνα με τα αντίστοιχα κριτήρια.
- Κλίμακα βαθμολογίας, σύμφωνα με τα επίπεδα.

Παραδείγματα από επίπεδα επίδοσης

- Εξαιρετική, σωστή, βασική, χρειάζεται βελτίωση
- Άριστη, πολύ καλή, καλή, μη αποδεκτή εικόνα
- Υποδειγματική, τέλεια, καλή, επίδοση αρχαρίου
- Άριστη, κοντά στο πρότυπο, με βελτίωση, αναδυόμενη , αρχάρια
- Δυνατή, τέλεια, βασική, αδύναμη

Παιδαγωγική αξία

- Οι στόχοι και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα είναι σαφή και κατανοητά
- Ευθύνη της μάθησης, μεγαλύτερη προσπάθεια, πιο ενεργητική συμμετοχή
- Εκτίμηση δυνατών και αδύνατων σημείων. Διαπίστωση συγκεκριμένων αναγκών βελτίωσης
- Αναστοχασμός, αυτορρύθμιση, αυτοαξιολόγηση
- Όλοι οι εμπλεκόμενοι/-νες γνωρίζουν τα κριτήρια και το βαθμό επίτευξής τους
- Πιο αντικειμενική, πιο έγκυρη αξιολόγηση
- Ευκολία χρήσης
- Αποτελεσματικότητα
- Διευκολύνουν τη διαπίστωση της επίδοσης
- Δυνατότητα βελτίωσης της διδασκαλίας και της μάθησης

Μειονεκτήματα

- Η δημιουργία της απαιτεί χρόνο
- Η περιγραφή δεν είναι λεπτομερής
- Αν δεν είμαστε προσεκτικοί στην περιγραφή των κριτηρίων θα έχουμε πρόβλημα εγκυρότητας.
- Δυσκολία να δώσουμε ένα συνολικό βαθμό

Είδη κλιμάκων διαβαθμισμένων κριτηρίων

- Ολιστικές
- Αξιολόγηση γενικής ποιότητας σύμφωνα με μία παράμετρο.

- Αναλυτικές
- Δύο η περισσότερα κριτήρια επίδοσης

Ολιστική κλίμακα διαβαθμισμένων κριτηρίων

Βαθμολογία	Περιγραφή επίδοσης
5	Καταδεικνύεται η πλήρης κατανόηση του θέματος. Όλες οι απαιτούμενες απαντήσεις περιλαμβάνονται στο κείμενο.
4	Καταδεικνύεται σημαντική κατανόηση του θέματος. Όλες οι απαιτούμενες απαντήσεις περιλαμβάνονται στο κείμενο.
3	Καταδεικνύεται μερική κατανόηση του θέματος. Οι περισσότερες από τις απαιτούμενες απαντήσεις περιλαμβάνονται στο κείμενο.
2	Καταδεικνύεται μικρή κατανόηση του θέματος. Αρκετές από τις απαιτούμενες απαντήσεις περιλαμβάνονται στο κείμενο.
1	Δεν καταδεικνύεται κατανόηση του θέματος.
0	Καμία απάντηση δεν επιχειρήθηκε.

Ολιστική κλίμακα διαβαθμισμένων κριτηρίων

5-Άριστη	Συνεχής συμμετοχή, διατύπωση ερωτήσεων και επιχειρημάτων, παρακίνηση για συζήτηση Μελέτη του συνόλου της ύλης, πραγματοποίηση όλων των εργασιών Συνεχής βελτίωση, πλήρης κατανόηση αντικειμένου, κριτική σκέψη Απόλυτα συνεπής, διάθεση για συνεργασία Ασήμαντα λάθη, κριτική σκέψη στην τελική εξέταση
4- Πολύ Καλή	Συχνή αυτόβουλη συμμετοχή, διάθεση για συζήτηση Μελέτη του συνόλου της διδακτέας ύλης, αμέλεια μερικών εργασιών Συνεχής βελτίωση, κατανόηση αντικειμένου, ελλιπής κριτική σκέψη Συνεπής, συνεργάσιμος, αποσπάται η προσοχή του Λίγα λάθη, αναπαραγωγή βιβλίου στην τελική εξέταση
3- Καλή	Όχι συχνή αυτόβουλη συμμετοχή Μερική μελέτη και πραγματοποίηση εργασιών Μικρή βελτίωση και κατανόηση αντικειμένου Συνεπής, επιμελής, χωρίς διάθεση για συνεργασία Πολλά λάθη, προσπάθεια να απαντήσει σε όλα τα θέματα στην τελική εξέταση
2- Μέτρια	Συμμετοχή μόνο όταν του απευθύνει το λόγο ο εκπαιδευτικός Επιλεκτική μελέτη της διδακτέας ύλης, μη πραγματοποίηση εργασιών Σχετική, ασυνεχής βελτίωση Συνήθως συνεπής, μη συνεργάσιμος, δε δημιουργεί προβλήματα Απάντησε μόνο στις ερωτήσεις αντικειμενικού τύπου στην τελική εξέταση
1-Ανεπαρκής	Καμία Συμμετοχή Κανένα ενδιαφέρον για το μάθημα, δεν πραγματοποίησε καμία εργασία Καμία βελτίωση Ασυνεπής, μη συνεργάσιμος, δημιουργεί προβλήματα Λευκή κόλλα στην τελική εξέταση

Αναλυτική κλίμακα διαβαθμισμένων κριτηρίων

	Ανεπαρκής 1	Μέτρια 2	Καλή 3	Πολύ καλή 4	Άριστη 5
Συμμετοχή	Καμία Συμμετοχή	Συμμετοχή μόνο όταν του απευθύνει το λόγο ο εκπαιδευτικός	Όχι συχνή αυτόβουλη συμμετοχή	Συχνή αυτόβουλη συμμετοχή, διάθεση για συζήτηση	Συνεχής συμμετοχή, διατύπωση ερωτήσεων και επιχειρημάτων, παρακίνηση για συζήτηση
Επιμέλεια	Κανένα ενδιαφέρον για το μάθημα, δεν πραγματοποιήσει καμία εργασία	Επιλεκτική μελέτη της διδακτέας ύλης, μη πραγματοποίηση εργασιών	Μερική μελέτη και πραγματοποίηση εργασιών	Μελέτη του συνόλου της διδακτέας ύλης, αμέλεια μερικών εργασιών	Μελέτη του συνόλου της ύλης, πραγματοποίηση όλων των εργασιών
Πρόοδος	Καμία	Σχετική, ασυνεχής βελτίωση	Μικρή βελτίωση και κατανόηση αντικειμένου	Συνεχής βελτίωση, κατανόηση αντικειμένου, ελλιπής κριτική σκέψη	Συνεχής βελτίωση, πλήρης κατανόηση αντικειμένου, κριτική σκέψη
Συμπεριφορά	Ασυνεπής, μη συνεργάσιμος, δημιουργεί προβλήματα	Συνήθως συνεπής, μη συνεργάσιμος, δε δημιουργεί προβλήματα	Συνεπής, επιμελής, χωρίς διάθεση για συνεργασία	Συνεπής, συνεργάσιμος, αποσπάται η προσοχή του	Απόλυτα συνεπής, διάθεση για συνεργασία
Τελική Εξέταση	Λευκή κόλλα	Απάντησε μόνο στις ερωτήσεις αντικειμενικού τύπου	Πολλά λάθη, προσπάθεια να απαντήσει σε όλα	Λίγα λάθη, αναπαραγωγή βιβλίου	Ασήμαντα ή καθόλου λάθη, κριτική σκέψη

Αναλυτική ρουμπρίκα αξιολόγησης της συνολικής επίδοσης ενός μαθητή καθ' όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς

Κλίμακα διαβαθμισμένων κριτηρίων ως εργαλείο αυτοαξιολόγησης

	Όχι καλά	Χρειάζεται βελτίωση	Ικανοποιητικά	Άριστα
	0	1	2	3
Η ομάδα μας συνεργάστηκε καλά.				
Η ομάδα μας κατάφερε να αντιμετωπίσει τις δυσκολίες				
Η ομάδα μας ολοκλήρωσε την κατασκευή				
Η ομάδα μας συζήτησε για τη δουλειά της.				

Εκπαιδευτικό σενάριο

Επιλογή κριτηρίων

Προσδιορισμός επιπέδων
επίδοσης και κλίμακας

Αναλυτική μορφή επιπέδων
επίδοσης

Διαμορφωτική μορφή
αξιολόγησης

Τελική ρουμπρίκα

Εκπαιδευτικό σενάριο

Τίτλος

Στόχοι

Μέσα

Επιλογή κριτηρίων

Στρατηγική

Δραστηριότητες

Προσδιορισμός επιπέδων επίδοσης και κλίμακας

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

(ατομικά και ομαδικά)

Αναλυτική μορφή επιπέδων επίδοσης

Διαμορφωτική μορφή αξιολόγησης

Τελική κλίμακα διαβαθμισμένων κριτηρίων

Επιλογή είδους κλίμακας διαβαθμισμένου ελέγχου

Εκπαιδευτικό σενάριο

Επιλογή κριτηρίων

Προσδιορισμός επιπέδων
επίδοσης και κλίμακας

Αναλυτική μορφή επιπέδων
επίδοσης

Διαμορφωτική μορφή
αξιολόγησης

**Τελική κλίμακα
διαβαθμισμένων κριτηρίων**

Εκπαιδευτικό σενάριο

Προσδιορισμός των επιπέδων ποιοτικά, με τη βοήθεια κάποιου χαρακτηρισμού.

Επιλογή κριτηρίων

Προσδιορισμός βαθμολογίας που θα αντιστοιχεί.

Προσδιορισμός επιπέδων επίδοσης και κλίμακας

(Π.χ. εξαιρετική επίδοση: 2 βαθμοί, μέτρια επίδοση: 1 βαθμός, χαμηλή επίδοση: 0 βαθμοί).

Αναλυτική μορφή επιπέδων επίδοσης

Διαμορφωτική μορφή αξιολόγησης

Τελική κλίμακα διαβαθμισμένων κριτηρίων

Εκπαιδευτικό σενάριο

Λεπτομερής, σαφής και διακριτή περιγραφή
των επιπέδων της επίδοσης

Επιλογή κριτηρίων

Παράθεση αυθεντικών παραδειγμάτων

Προσδιορισμός επιπέδων
επίδοσης και κλίμακας

Αναλυτική μορφή επιπέδων
επίδοσης

Διαμορφωτική μορφή
αξιολόγησης

Τελική κλίμακα
διαβαθμισμένων κριτηρίων

Εκπαιδευτικό σενάριο

Επιλογή κριτηρίων

Προσδιορισμός επιπέδων
επίδοσης και κλίμακας

Αναλυτική μορφή επιπέδων
επίδοσης

Διαμορφωτική μορφή
αξιολόγησης

**Τελική κλίμακα
διαβαθμισμένων κριτηρίων**

Χρήση μετα-κλίμακας για τη διαμορφωτική
αξιολόγηση της κλίμακας διαβαθμισμένων
κριτηρίων.

Μετα-κλίμακα διαβαθμισμένων κριτηρίων	ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ ΕΠΙΔΟΣΗ	ΜΕΤΡΙΑ ΕΠΙΔΟΣΗ	ΧΑΜΗΛΗ ΕΠΙΔΟΣΗ	ΒΑΘΜΟ I
	2	1	0	
ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ	Τα κριτήρια επίδοσης αποτιμούν τα προϊόντα της μάθησης (ατομικά-ομαδικά παραδοτέα) σε όλες τις φάσεις του σεναρίου.	Τα κριτήρια επίδοσης αποτιμούν τα προϊόντα της μάθησης (ατομικά-ομαδικά παραδοτέα) σε λίγες φάσεις του σεναρίου.	Τα κριτήρια επίδοσης δεν αποτιμούν καθόλου τα προϊόντα της μάθησης (ατομικά-ομαδικά παραδοτέα).	
	Τα κριτήρια επίδοσης αποτιμούν τη διαδικασία μάθησης (π.χ. συμμετοχή, συνεισφορά, εκπλήρωση ρόλων, τήρηση κανόνων συνεργασίας κ.λπ.) σε όλες τις φάσεις του σεναρίου.	Τα κριτήρια επίδοσης αποτιμούν τη διαδικασία μάθησης (π.χ. συμμετοχή, συνεισφορά, εκπλήρωση ρόλων, τήρηση κανόνων συνεργασίας κ.λπ.) σε λίγες φάσεις του σεναρίου.	Τα κριτήρια επίδοσης δεν αποτιμούν καθόλου τη διαδικασία μάθησης (π.χ. συμμετοχή, συνεισφορά, εκπλήρωση ρόλων, τήρηση κανόνων συνεργασίας κ.λπ.).	
	Η <u>κλίμακα</u> περιέχει κατάλληλο αριθμό (μέχρι 4) διαβαθμισμένων επιπέδων επίδοσης.	Η <u>κλίμακα</u> περιέχει μεγάλο αριθμό (5-6) διαβαθμισμένων επιπέδων επίδοσης.	Η <u>κλίμακα</u> περιέχει πολύ μεγάλο αριθμό (>6) διαβαθμισμένων επιπέδων επίδοσης.	

Μετα-κλίμακα διαβαθμισμένων κριτηρίων

ΣΑΦΗΝΕΙΑ	Η ονομασία των κριτηρίων επίδοσης είναι κατανοητή και περιεκτική.	Η ονομασία των κριτηρίων επίδοσης έχει ασάφειες ή/και δεν είναι περιεκτική.	Η ονομασία των κριτηρίων επίδοσης δεν είναι περιεκτική και έχει λάθη.
	Η επεξήγηση της διαβάθμισης είναι κατανοητή.	Η επεξήγηση της διαβάθμισης έχει ασάφειες.	Η επεξήγηση της διαβάθμισης έχει λάθη.
ΠΡΑΚΤΙΚΟΤΗΤΑ	Οι εκπαιδευτικοί μπορούν πολύ εύκολα να εφαρμόσουν την κλίμακα	Οι εκπαιδευτικοί μπορούν με λίγες διευκρινήσεις να εφαρμόσουν την κλίμακα	Οι εκπαιδευτικοί δεν μπορούν να εφαρμόσουν την κλίμακα
Η κλίμακα μπορεί να χρησιμοποιηθεί πολύ εύκολα από τους μαθητές ως εργαλείο αυτοαξιολόγησης.		Η κλίμακα μπορεί να χρησιμοποιηθεί με λίγες διευκρινήσεις από τους μαθητές ως εργαλείο αυτοαξιολόγησης.	Η κλίμακα δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί καθόλου από τους μαθητές ως εργαλείο αυτοαξιολόγησης.

Τροποποίηση

Εκπαιδευτικό σενάριο

Επιλογή κριτηρίων

Προσδιορισμός επιπέδων
επίδοσης και κλίμακας

Αναλυτική μορφή επιπέδων
επίδοσης

Διαμορφωτική μορφή
αξιολόγησης

**Τελική κλίμακα
διαβαθμισμένων κριτηρίων**

Ιδέες για κλίμακες διαβαθμισμένων κριτηρίων (δυνατότητα συνδυασμού)

- η συμμετοχή του μαθητή στην τάξη
- η συνέπεια και η υπευθυνότητά του ως προς τις ασκήσεις για το σπίτι και τις λοιπές εργασίες
- η ατομική του προσπάθεια να κατανοήσει το αντικείμενο του μαθήματος
- ο τρόπος συνεργασίας με τους συμμαθητές του
- η συνεισφορά του μαθητή στις ομαδικές εργασίες
- η ικανότητα συνδυασμού διαφόρων αντικειμένων για την επίλυση μιας άσκησης
- η χρήση ευφάνταστων και δημιουργικών τρόπων για τη σύνταξη μιας εργασίας (όπως η χρήση νέων τεχνολογιών)

Δραστηριότητες παρατήρησης για τελική εργασία

Δημιουργήστε **δύο** δραστηριότητες παρατήρησης με τη χρήση **δύο διαφορετικών** τεχνικών

Μάθημα-Τάξη:

Διδακτική ενότητα:

[Κριτήρια περιγραφικής αξιολόγησης:](#)

Περιγραφή δραστηριότητας:

Δραστηριότητα:

Παραδοτέο: Αρχείο .doc

Όλες οι δραστηριότητες θα υποβληθούν σε **ένα ενιαίο αρχείο στο τέλος** στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου enallaktikiaksiologisi@gmail.com και μόνο σε αυτή. Αν εντός 24ώρου από την τελική υποβολή της εργασίας δε λάβετε μήνυμα επιβεβαίωσης, επικοινωνήστε με το διδάσκοντα.

Αποστολή επιμέρους δραστηριοτήτων **μόνο αν υπάρχει ανάγκη ανατροφοδότησης** (στην παραπάνω διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου).